

22

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. ΠΕΛ. III, 52/1970

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
15-30 Σεπτεμβρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) .. *Χορεύτρα* ..
(παλαιότερον ὄνομα : *Λαδάρι* ..), Ἐπαρχίας *Μεσσηνίας*
Νομοῦ ... *Μεσσηνίας*
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Καταμάτης*
Κρομόπουλος .. ἐπάγγελμα *Διδάσκαλος* ..
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Χορεύτρα - Μεσσηνίας* ..
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. *16.7.98*
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :

α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Ἡλίας Ἀθανασίου Κωδωνοτάτουλος*
.....
ἡλικία ... *51* γραμματικαὶ γνώσεις *ε.τ. Δημοτικῶν*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν, ποιμνίων ; *Διὰ .. σποράν : Βαυτῆ, Μαδέραι*
Διάβελο, Χάμα .. Διὰ βοσκῆς οἱ ἴσες περιοχαί ..
- Ἐπὶ πόσῳ ἀποτιμᾶται ἡ ἐντεταμένη ἀγροτικὴ περιουσία κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; *ἔκ. 2. 2. 60. 7. 20*
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους) γ) εἰς Κοινότητας δ) εἰς μονὰς κλπ.
..... *εἰς φυσικὰ πρόσωπα (χωρικοὶ)*
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; , ... *Ὁχι .. εὐμαθῶν ζευγὸν μετὰ τὸν*
γαμὸν λαμβάνει ἐπὶ ἀνάλογον περιουσίαν ..

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *συγχρόνως εἰς ἀμφο...*

τέραι

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *ΝΑΙ*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *...*

ἀπὸ ὑπῆρχον. ἐπιφθιμιούχοι. καὶ κατὰ...
μαζα. μοναστηρίων

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σμημισακάτοροι κλπ.) *...* Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; *...*

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα;) *...*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. δια τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; *...*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρεταί) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *ΟΧΙ*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαγαν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *ἐπὶ ἐπαρχίας. τριφυλίας δια. ἐπὶ καθ...*

λιέρχειαι. τῶν ἀπείλων καὶ σταθιδάμκ' ἐλῶδ' ἐπὶ...
ἐξ ἐριοχῶς.

β) Ἐπήγαγαν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται *ΝΑΙ* ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *...*

ὡς ἐργάται ἐποχικῶς.

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλά-
μιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παρά-
χωμα), χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

*Μ. ἐ. ζωϊκὴν... κόπρον... (βοῶν... καὶ... αἰγο-
προβάτων).....*

- 2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
σας; *1930*.....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργι-
καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *ἀπὸ τοῦ 1895*..... *1950*.....

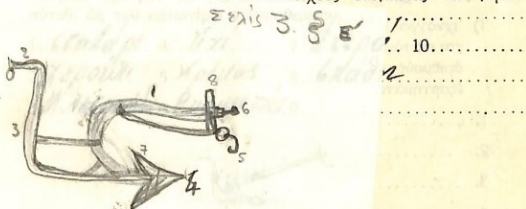
- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμή-
θεια αὐτοῦ; *ἀπὸ τοῦ κατεσκευαστοῦ μηχανοδηγού.*

ὡς ἀπὸ τοῦ κατεσκευαστοῦ μηχανοδηγού.

Μετὰ τὴν ἐκκέντριν, ἀπὸ τοῦ κατεσκευαστοῦ μηχανοδηγού.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου
... .. καὶ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν

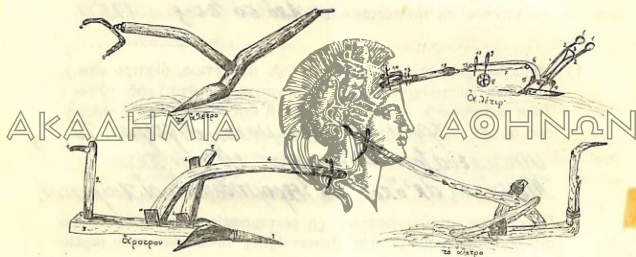

8

8

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)..... *Οχι*.....
 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *Ναι, ἀπὸ τοῦ 1955*.....
 στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ
 παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .. *Οἱ Ἴσθια οἱ Χωρι* ..
οἱ.....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν
 ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕνι ἦτο μιᾶς μορφῆς.....

ὕνι

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;... τοξευδὲς α...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

6) Τὴτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου,

χειροδακτύλιος

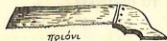
ἀρότρου

σπάθης

ἦτο κατασκευασμένη ἐκ ξύλου.....

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

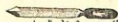
σκεπάρνι, βελόνα, τριβέλα, πριόνι, ἀρνάρι.

πριόνι

ἀρίδα

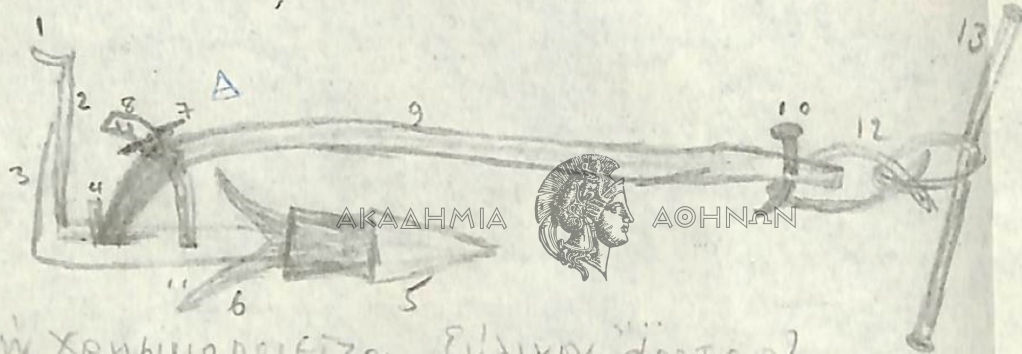

ρινι ἢ ξυλοφαί (ἀρνάρι)

2/.

Μορφή παλαιού ξυλίνου ἄροτρου.

Εκλ. 4 Παρ. 6Τε

- β) Σήμερον δὴ χρυσοποιεῖται ξυλίνου ἄροτρου.
 γ) Σήμερον χρυσοποιεῖται τὸ βιδυρὸν ἄροτρου (ὁ σχεδιαστικὸς βελ. 3) τὸ ὁποῖον
 με σὺδὲν ὁμοιάζει.

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες, ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *ἵπποι. καὶ βόες. καὶ ὄνοι.*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Ἐχρησιμοποιοῦντο δύο ζῶα ἢ ἓν ..*

9) Διὰ τὸ ζεугάρισμα μὲ δύο ζῶα ἢ το (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Ναι*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεῦλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

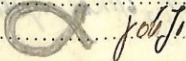

ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

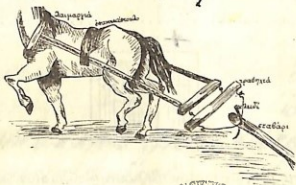
11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *1950*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 την όποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. *Ἀπὸ ἐπὶ λαμαριᾶ, ἢ ἐπὶ τοκοδετείται
 εἰς τὴν λαίμον ἐπὶ ἰπποῦ... δένονται τὰ τραβηχὰ τοῦ τὰ γρατεῖ
 τὸ ἐπὶ πτωμαλοῦλο καὶ δένονται ἐπὶ θυγὸ ἀπὸ τὸν
 ὅποιον δύνεται τὸ ἄροτρον.*

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινῶν) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
 τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
 ἢ συγγένεια εἰς τὸν ποταλόν σας

Ἔς ἄνδρας (ἰδιοκτήτης)

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
 εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

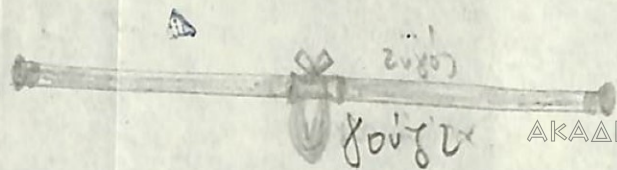
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.

*Με λαμαρία, τραβηχὰ, θυγὸ καὶ διευδύνεται με ὄριζιὰ
 δεμένο ἀπὸ ἐπὶ κασιόβρανα...*

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
 ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
 τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

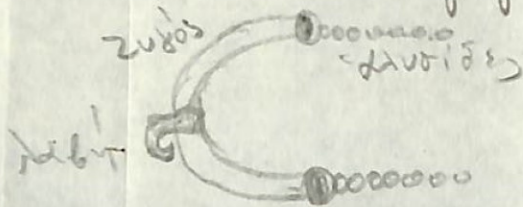
*Μ.ε. βχαιγὶ τοῦ ἔχει δέξει... δένει κασι-
 βέρανα τοῦ.*

1) παλαιός ζυγός Ἰωάννην.

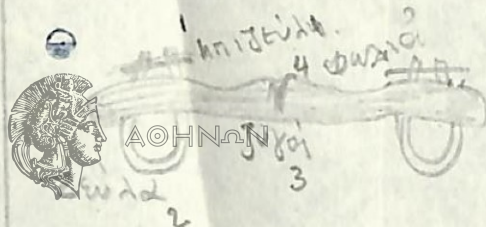

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

3) χρησιμοποιούμενος ζυγός Ἰωάννου.

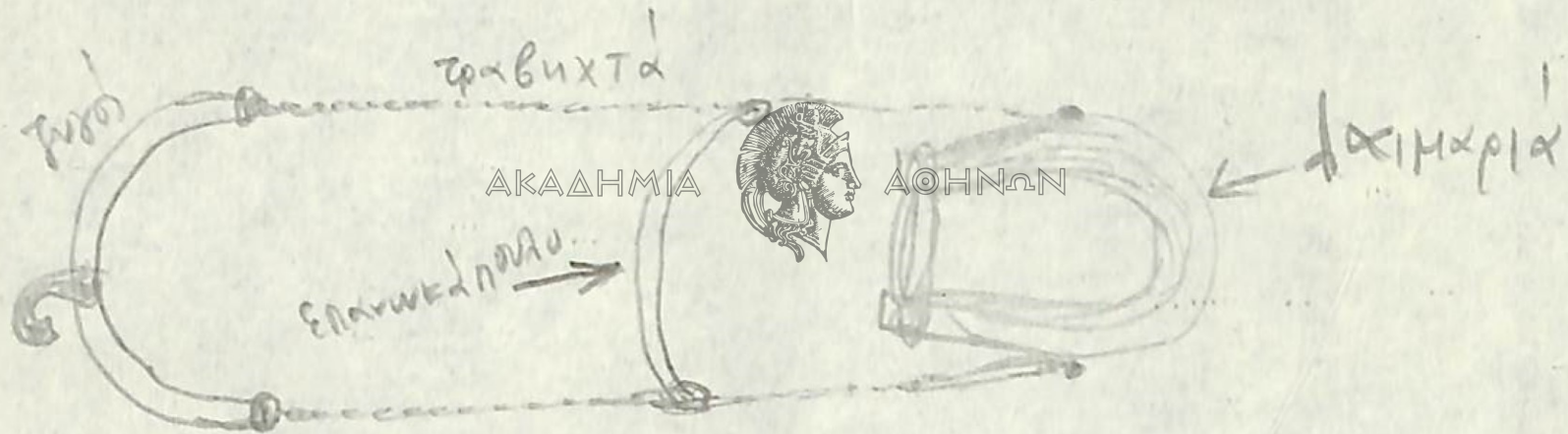
2) παλαιός ζυγός βουών.

ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 6

ΕΣΤΙΝ 7

Σελίς 7 τμήρ. 3.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

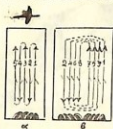
ΑΘΗΝΩΝ

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακιές ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα.

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σπορίες, τάμεις, σισσιές, μεσδράδες κ.λ.π.);

Γίνεται με λωρίδες.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); με αὐλακίαν;

Ἐχωρίζετο με αὐλακίαν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον;

Εἰς τὸ χωρίο μας δὲν ὑπάρχει.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὄνι; καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων πλαγίως καὶ βαθιὰ.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... *εἰς τὴν ῥύην, ... ὑπὸ τῆς καὶ βρύχνης.*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία)] τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Διὰ τὴν σποράν σίτου γίνεται ὀργωμα καὶ μετὰ 15 ἢ 20 ἡμέρας γίνεται ἡ σπορά. Διὰ τὴν ὑπὸ τῆς καὶ βρύχνης κ.α. δὲ γίνεται πρότερον ὀργωμα. ... ἐκτελεῖται ἀμέσως.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπουτήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν γίνεται πρῶτα ὀργωμα τοῦ χωράφου καὶ μετὰ 20 ἡμέρας φύτευμα.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Ἔνα ἔτος.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, μηχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; ... *Ἔνα ... μετὰ τὸν οὐτὸν βροχόν.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ... *Τὸ βαμβούλι ἔχει μέσα τὸν σπόρον.*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

Σελ. 8 παρ. 4.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ὄργανον με ἀνοικνύς
ἐν δαυγ.

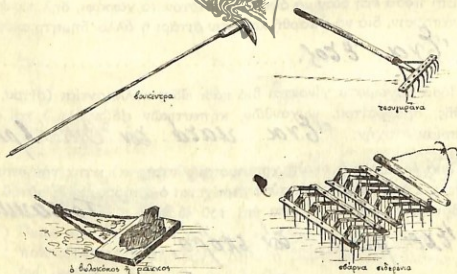
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον;

Μὲ τὴν βουκέντραν ποὺ ἔχει ἀδερνία...
λεπίδα βεῖο π.β.ω. μέρος...

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); **ο.χ.1**

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

*εἶδρον δὲν ὠρεοῦται εἰς ἀλῆτρι βυθ-
 βεσαι με ξυλάρια*

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Αἱ γυναῖκες... ἢ ἄλλο μέλος ἐπὶ οὐνογενεῖαι
ξίταράδες

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

ὁσπρία ἐκαλλιεργοῦντο ἐν τοιαύταις ἐργασίαις
ὄργωμα τοῦ χωράφου (Φεβρουάριον) καὶ τοῦ Ἀπριλίου
ἡ σπορά μαρόν... ἐκαλλιεργεῖτο καὶ ἐποτίσθη.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Τὰ ἴδια χωράφια μετὰ βοῦς... ἀλλὰ
ἔτι περὶ τροφῶν

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν ἑσπέρνοντο, ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

Πρὸ τοῦ 1920 δὲν ἐφύτεύοντο πατάκια
Σήμερον... φυτεύονται βέ μόνον.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον θερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Σελ. 10 παρ. 8

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΣΙΝΔΡΙ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΟΥΚΛΙΤΡΑ

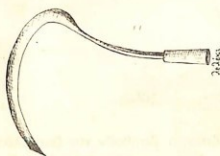
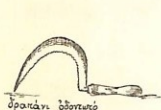
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΣΕΛΩ 10 ΠΟΛΥ 1

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Ἐὰν ᾖσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

Σήμερα εἶναι ὅπως φέρει ἐὸ ἀκρίβειαν...
...ὡς ἀποδοῦν δρεπάνου...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΟΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) *Μὲ δρέπανα*

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἤτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή. (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

Ἡ λεπίς τοῦ δρεπανιοῦ ἢ τοῦ ὀδοντωτοῦ...

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (Σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Ἡ χειρολαβὴ τοῦ δρεπανιοῦ ἢ τοῦ σιδηροῦς σκελετοῦ...
...ὡς ἀποδοῦν δρεπάνου...
...ὡς ἀποδοῦν δρεπάνου...

Ἐσαῖς 12 πρ. 3, 4.

1 = χειρολαβή ξύλινη.
2. κόψη 'οδοντωτή'.

ΣΕΛ. 12 παρ. 1

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Αρετάνι

ΑΘΗΝΩΝ

ΣΟΦΙΣΤΩΝ

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί, δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκαλιές. *Πάθε ομάδα... από... χερίες...
 έτοιμες... να χει... έτοι... χερόβολο...*

γ. Οί θερισταί.

1) Ποιοί θερίζουν : άνδρες και γυναίκες ; Υπήρχον (ή υπάρχουν)
 θερισταί, οί όποιοί ήρχοντο ως έπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου και ποιον ; *Θερίζαν...
 αἱ... άνδρες... καὶ αἱ γυναῖκες... εἰκοσι... δε-
 ριάδες... δεῖ... υπάρχουν, όμως...
 Ταλαιώδεαν ήρχοντο εἰς τὴν γῆν.*

2) Πώς ήμείνοντο οὗτοι με ήμερομίσθιον (μεροκάματο) ή κατ'
 ἀποκοπήν (ξεκοπής). Ποία ήτο ή ἀμοιβή εἰς χρήμα ή εἰς
 εἶδος ; Τὸ ήμερομίσθιον ήτο μετὰ παροχής φαγητοῦ ή ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίες και τήν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ονομασολογίαν) *Ημερίζοντο... με...
 μεροκάματο καὶ ξεκοπῶν. Ἡ ἀμοιβή ήτο...
 εἰς εἶδος... Τὸ ήμερομίσθιον... ήτο μέ-
 φαγητόν.*

3) Οί άνδρες ή αἱ γυναίκες έφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τήν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τήν πρώτην ήμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ή μέση των) ; *Οἱ γυναῖκες...
 δια προφύλαξιν... έβαζαν... εἰς χεῖρας...
 κολλῆς... καὶ... εἰς τὴν μέση... αἱ άνδρες...
 έβαζαν... στον τράχι.*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἡ θέρια δὲν ἀρχίζει... Ποιὲ ἡμέρα
Τρίτη.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Τραγουδοῦσαν... ναί

τραγουδοῦν... ἀμέσως... καὶ ἡμέρα.....

1) Πέρισμα... εἶχα... ἐπὶ... καὶ... 2) Μιά χιρὸν
Πούλαγε... κρασί... καὶ... ἀγοράζει... ἐπὶ... ..

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἑστίον. Ἐπὶ... ἀγαθὸν... μέρος... ..

ἀφήνουν... ἡμέρα... ὅσο... ..

λένε... ὅτι... εἶναι... ..

μύρη... ..

ὅσο... ..

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν στάχων.

ὁρευστῆ.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων στάχων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μένουν οἱ στάχες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ δέσιμον ἐγένετο
τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἀμέσως μετὰ... ..
δεριμεδόν.....

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

τὸ πρῶτο δέσιμο... ἦτο... οἱ χεριές... 3. ἢ 4....
 χεριές... ἐδέοντο καὶ ἐλέγκτο χερόβλαα.
 1. ἢ 2. χερόβλαα... βλαα... μία ἄγρια...
 θιά... τὸ δέσιμο... βλαα... βυλῶ... οἱ...
 χερσὶ ἄγορες... ἐδέοντο... πάντα... μέ... μου...
 βυλῶ... μέ... 6. ἢ 7. ἄρι... 6. ἢ 7. ἄγρια... καὶ...
 τὰ χερόβλαα... τὶς χεριές... μέ... νοιὰ... 6. ἢ...
 ἄρι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοπιοῦντο ;

τὰ δεμάτια... μετὰ... τὸ δέσιμο... βυ...
 χυμῶ... οὐκ... οὐκ... 6. ἢ 7. ἄγο...
 ρα... 6. ἢ 7. μετὰ... τὸ χυμῶ...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

τὸ ἔτος 1940.

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς... *τ.δ. φύτευμα*
γίνεται... ἐν φεβρουάριον καὶ ἐδ-
λααίρι......

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν... *τ.δ. βγάλισιμο... ἐπὶ παλαιὰ*
γίνεται... μὲ ἄριον......

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθηζέτο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

οὐκ εἶν... ἐβουλόμην........

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

1 κερί

Σελίς 16 παρ. 2

κερόβολο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Αγκυρίδι. 2^η δεκά-
τι.

Σελὶς 17 παρ. 2.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α σ ι ν α .

φωτογραφίας) ... *Λεί* ... *βυναιενεράνω* ...
γδο ... *παλαιά* ... *ξηρά* ... *χόρτα* ...
διδά ... *εόν* ... *χειμῶνα* ...

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

τα ... *δεμάτια* ... *μετεφέροντο* ...
εἰς ... *τὸ* ... *ἀλώνι* ... *πρὸς* ... *ἀλωνισμόν* ...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

Θεμωνοστάσι. Οἱ δεματιῆς ἐμέγαλο
οὕτως ὡς εἶδε τα δεμάτια γὰ μὴ γαίωναται
καὶ νυκτινῆς.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; ...

ὑπάρχει ...
ἀλώνι καὶ ὁ χωρισμός ἐγένετο ...
πᾶσα ... *εἰς* ... *τὸ* ... *ἀλώνι* ...

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν, τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ...

εἰς ... *τὸ* ... *ἀνέρον* ... *τοῦ* ... *χωρίου* ...
καὶ ... *εἰς* ... *ὑψηλά* ... *μέρη* ... *τὰ* ... *φυεῖ* ...
ἀέρα ...

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐάν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

*Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς ἓνα καὶ βέβαιον ὄνομα
καὶ οὐκ εἰς πολλὰ... μέγαν βεῖρα ἓνα ἀλώνι
οὐ καθεῖς.*

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Τὸν ἰσχυρὸν
καὶ λήγει ἐκείνῃ... μηνί.*

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

*Πετράλωνο... βέβαιον
μέγα με πλάκες.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο)· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)...

*Τὰ χωματάλωνα (ἐπεξεργασμένα)
ἐπαλειφόμενα καὶ ἐπαλείφονται...
διὰ κόπρου... βοῶν μετ' ἀχύρων.*

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

*Ἡ προετοιμασία
δὲν εἶπεν ὠρισμένην ἡμέραν· ὁ ἀλωνισμὸς
ἤρξηται πάντα πρῶτον... τὴν δὲ βραβύνην ἐπὶ βράδι.*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

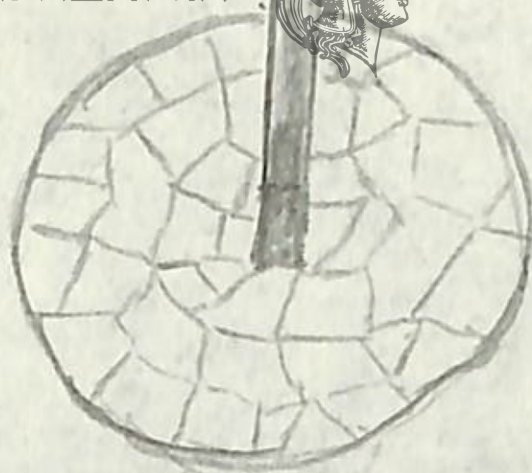
Σελίς 19 πρ. 7

1. ΣΤΥΧΕΡΟΣ
2. Αλῶνι ΠΕΤΡΑΛΩ-
νον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

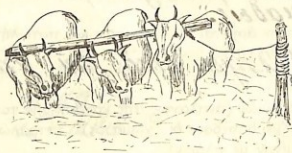
ΑΘΗΝΩΝ

2.

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Η. Εποδοξέειξ...των βοάχων...ἐρίνεα...
πάντα με...εἰς...υαλαμῖς...υάω...μαί...εἰ...
...ε.ε.α.α.α...ἐκ.α.α.α...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

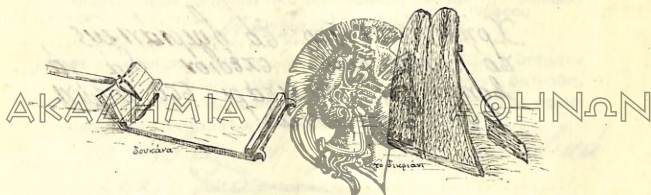
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νίου ἐξήμισος στῦλος, ὑψαὺς δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουρας, δοκίανη, βαγκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, ὡς ἐρχονται γῦρες, καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τὸ ἀλώνισμα ἐγένετο διὰ ἵππων...περιφερομένων...
Υπάρχει...εἰς...οἱ ἵπποι...μαί...
ἡρχοντο...γῦρες...εἰς...μαί...ἀριστερά...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειᾶς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνίου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα) *Τὸ βλοῖνι.*
βυττόεσσα. με. νομλουρι (λέγεσαι χυρῖν)
ἀπό. εδν. βετχερό. τὰ ἀδοφα βυττόεσσα
με. ερι. κιά. βολια. φένη. θολιές.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

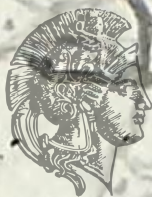

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ά.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Δουκάνια, δικριάνι ἢ ἄλλο τι μηχανήμα
δὲν ὑπάρχει ποτέ ἐν τῷ τόπῳ μας.
τὰ νομλιά, ὄσπρια, ρεβίθια τὰ νοθα-
ρί. βου. με. διά. φερα. φύλα. με. πω. ν. α. α. α.

Σελ. 21 παρ. β.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Θυγατέρα.
2. Στη χερσός.
3. Κουλούρα ή γούρι.

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ, τὴν ἐπομένην. ;

Ὁ Ἀλωνισμός ἀρχίζει πρωὶ καὶ
ἐκτείνῃται ἕως μεσημέρι.

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Χρησιμοποιεῖται ἐν δουκράνι
ἐν μακρόν, ἐκτείνῃται διὰ τὴν
βοηθεῖται ἐν μετρίᾳ ἐν ἀλύνῃ
καὶ ἡ λαχάρι.

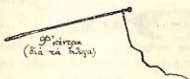
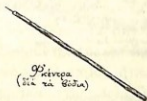
δουκράν ἢ δικάλι

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχυν ; ... **ΝΑΙ**

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Ἡ βέρρα αὕτη λεγέται βίβρα
καὶ ἐν αὐτοῖς ἔχει πουρί.

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *Κάθε ἀπλώμα λεγεται ἕνα ἀλώνι... Τὴν ἡμέρα... ε.τοιμάζοτε ο. ἕτα μόνον ἀλώνι.*

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Μπούρεζαμα

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. κοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνισταὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

Οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοὶ με ἰδικὰ ζῶα. ἢ ο.α.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ὁχι

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

Ὁ ξύλινος ὑπῆρχει νότος.

Σελ. 22 π. αρ. 14

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΙΤ 62

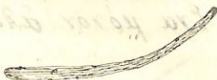
ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἄλωνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)... *Διὰ τὴν φαμὴν...*

γιαὶ ρεβιθία... ἀπὲρχει... κόπανος...

κόπανος ἐτρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ ἔργου δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; *Τὰ κοπάνισμα... φαμὴς...*
ρεβιθίων... γίγεται... ὑπὸ... εἰς... με...
ἴων... εἰς... ἀνταρξίας...

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Τὸ λειῶμα... φανῆς, ρεβδῶν, μου-
... μιν, ἐγένετο ἐπὶ ρούπον διὰ ἐσθ. χωρι-
... σμόν σου... καρπὸν, καὶ ἐγένετο ἐν νο-
... κάτῳμα... ἡμέρη... ..

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; **ΟΧΙ**

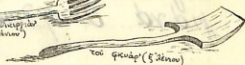
- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) **Τὸ ἔτος 1958. Τὴν ἐπρομηθεύθη πορτογάλος. Ρίχνεται μετὰ ἀνέμια καὶ**

ἐφαίνει ἐπὶ τῇ γῇ ἀπὸ ἐνα ἐπιπλάτα ἐδ' ἔχυρο.
β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι)

καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... **Οἱ ἀλωνισμένοι... ἐδάχνες**
λέγονται μπουρέλιασμα. Τὸ θυῶρευμα γίνεσαι
μέ... ἐδ'... διυριάνι (ξυρίτο).

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.

ἔχει. βλήμα. ἐμπνεύς. Ὅταν γίνη. ἐὸ ἀνέμισμα.
ἐὸ βωρό. βάσιν ἐὸ γυνάρι. Κκοιτᾶν. ἐπὶ
ἀνατολή. ἐταυρομοιοῦνται καὶ βυθίζονται καὶ φλουῖν.
ἐὸ υἱάρι. ἐπὶ γορᾶ. Ἐπειτα περὶ ἐὸ ὄραιο. γαῖα
εἰς τὰν γὰ γίνη. ἐὸ ὅσο. ὑπὸ τοῦ χρόνου. βωρός.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.

Μέ. ἐὸ. διυριά. καὶ γυνάρι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνέμιζει) ; ἄνδρας, γυναῖκα ; εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ἄνδρες. καὶ γυναῖκες.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ. (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοῦς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτερον ἁλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Λέγονται. βυθίζονται. Τὰ χωρίζουν. με. ἐπὶ
λαχανιά. καὶ. ἐὰ. χοντύν. μέ. ξύλο.
μὰ. ἐὰ. ἀποφλοιωθῶν.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο ; πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἄφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; *Μ. Ε. ἐπὶ
 λαχανικά. Συμμετρεῖται χειροποίητα ἀπὸ βότρυς
 καὶ μετὰ τὸν κόμπος ἢ ἀργαλὸν.*

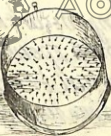
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ὀσίων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

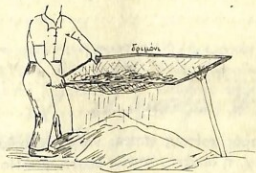
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο παλιό δερμάτινο

κόμπος ἢ ἀργαλός

νων μετὰ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

Σελίς 26. παρ. 2.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΚΡΙΩΝ.

Φτυάρι

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν).

*Χωρίζονται διὰ...
λιχνίσματος. Ἐν βυρεχείᾳ μέσῃ λαμανιά.
καὶ εὐ ἀρμελδοί.*

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ στανρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ.

*Ὁ μαρκῆς... γυρνώσκειται μέσῳ
φτυαρίου. Χαράσσεται βεσάνος, ἐπὶ τοῦ βέαντος καὶ ἐν βεσάνει.
Ἐμπηγνύεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ τοῦ βέαντος ἐν βεσάνει, καὶ
ἀνοδοῦνται προεινύτως, καὶ ἀελαίμωσ. τοῦ σωροῦ τοῦ...
βέαντος καὶ ἐν βυρεχείᾳ μέσῃ λαμανία γύρωθεν
καὶ προεὐπολοῦνται εἰς παραμυχή.*

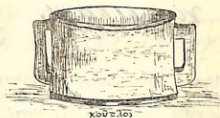
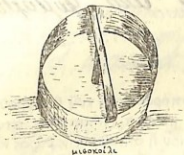
- 8) Ἄλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *ὡς ἐν... ὑπάρχει... ἄλλο... ἔθι...*

μον.

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

*Κατεβάλλεται ἢ
δεύεται... ἤρχεται... ὁ δευτέρως ἐξ ἄλλων... ναί
ῥέγεται... ἢ μέτρωνται μετὰ ὁ ἀρχαῖοι...*

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο, *ΟΧΙ*

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, *ΟΧΙ*

γ) τὸ γυφτιάτικο,

δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ. *ΝΑΙ*

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

Τὸ ἀρχαῖοι χωρητικότης (10-12 οὐκάδες)

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-

κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας)

*Εἰς τὸ ἀμπάρι ἢ μαζεύει, εἰς
τὸ βλίτι, εἰς*

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... *Εἰς ἀγυῶνα*
ἔνδον χωρίου.

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Μετὰ δὲ ἀλώνισμα ἀπὸ γουμῆ-
νο. βιτάρι.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Ο.Χ.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

τὴν 23^{ην} Ἰουνίου δὲ ἑσπέρas. Τὰς
ἀπόγευ. 6^{ης} ἑσπέρas Κυριακῆς τυροφά-
του.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

- 1) *τὴν 23^{ην} Ἰουνίου δὲ ἑσπέρas.*

- 2) *τὰ ἑσπέρas 6^{ης} Κυριακῆς τῶν*
ἀπόγευ. ἐκ τῆς πλατεῖας τοῦ χω-
ρίου.

2) Πώς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

...δὲν ἔχει... εἶδ' αὐτὴ... ὀνομασίαι...

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν; παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;....

...τὴν ἀνάπτουν... παιδιὰ καὶ ἡλικιω-
...μένοι...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; "Αν καί, ἀπὸ ποῖον μέρος;.....

...τὰ μαζεύει... δὲν τὰ μαζεύουν...

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

...θέτουν τὰ ξύλα καὶ παιδιὰ καὶ ἄν-
...τρα καὶ τὰ ἀνάβουν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορταὶ, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος,
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

...τραγουδιὰ καὶ
...θορύβος... ἐπιμνηστεύει... εἰς ἄλλες
...αὐτὲς...

2) Πηδημάτα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

...ἄλλοι μετὰ τὴν βεραίαν... νέοι, γέροι, μακάρων
...παιδοὺν εἰς φωτεῖς... ἀνδρῶν... βεταῖα τοῦ
...χωριοῦ καὶ τραγουδοῦν...

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

ἔκπλη... καὶ ἄγχοι.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

οὐκ εἶναι ὁμοίωμα.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

Τὴν φωταῖαν αὐτὴν εἰς τοὺς ἔλαι
δίδει πιδεύουν. οὐκ εἶναι ὁμοίωμα, εἰς τὴν
ἡμέραν τοῦ, καὶ εἰς τὴν ἀρρωστειάν
ἐπὶ τὸν χρόνον.....

[Παναγιώτης Δημητρίου Κοσμάκου]
Διδάκταρος

Μικρογραφία αὐτὴν ἐγράφη ἀπὸ 15-30 Ἰανουαρίου 1940.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ